

Nr 2

grudzień

1995 r.

ABSOLWENT

Biuletyn Stowarzyszenia Absolwentów

Politechniki Poznańskiej

II. Zjazd Delegatów Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej.

W dniu 9 grudnia 1995r. 56 delegatów wybranych w 23 Kolach reprezentujących 781 członków podsumuje 5-letni okres działania Stowarzyszenia oraz dokona wyboru nowego Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego. Zjazd z pewnością określi nowe zadania, które spowodują większą aktywność absolwentów poznańskiej uczelni technicznej w stowarzyszeniowych kolach działania a także zacieśni kontakty ze swoją "polibudą".

"ABSOLWENCIE NIE ZAPOMINAJ O SWOJEJ UCZELNI" - stwierdzenie to powinno być myślą przewodnią sobotniego Zjazdu.

75-lecie Polskiego Wyższego Szkolnictwa Technicznego w Poznaniu.

Wystąpienie JM Rektora Politechniki Poznańskiej prof. dr hab. inż. Eugeniusza Miłkowskiego na uroczystej inauguracji roku akademickiego 1994/95 połączonej z obchodami 75-lecia Polskiego Wyższego Szkolnictwa Technicznego w Poznaniu.

Siedemdziesiąt pięć lat współczesnych dziejów polskiego wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu poprzedzało kilka dziesiętków lat, podczas których z licznych, odnotowanych przez historię dziewiętnastowiecznej Wielkopolski, zarówno działań wybitnych jednostek jak i szerszych inicjatyw społecznych powstawały fundamenty nowoczesnej myśli technicznej nieodłącznie związane z postępującym wzrostem potencjału gospodarczego i przemysłowego. Dla potwierdzenia tego faktu wystarczy wymienić choćby kilka nazwisk z długiej ich listy, a mianowicie: Tytusa i Jana Działyńskich, Hipolita Cegielskiego, Antoniego Krzyżanowskiego, Karola Karśnickiego, Józefa Szafarkiewicza czy znanego filozofa Augusta Cieszkowskiego, fundatora Wyższej Szkoły Rolniczej w Zabikowie, która miała w swoim programie również przedmioty techniczne. To ostatnie nazwisko godne jest szczególnego przypomnienia, gdyż Cieszkowski był pierwszym, w którego publicznych wystąpieniach pojawiła się myśl o utworzeniu w Poznaniu szkoły politechnicznej.

W końcu XIX wieku instytucją koncentrującą poczynania naukowe w Poznaniu było Towarzystwo Przyjaciół nauk, które od 1888 roku miało też swój Wydział Techniczny. W tym czasie kształcenie podjęły już politechniki lwowska

i warszawska. W Wielkopolsce, władze pruskie skutecznie likwidowały wszelkie inicjatywy zmierzające do rozwoju polskiego szkolnictwa wyższego mimo znacznego ożywienia gospodarczego tego regionu i związanych z tym nowatorskich poczyniń technicznych, które korzystnie wyróżniały tę ziemię w porównaniu z innymi dzielnicami podzielonego kraju. Np. w lwowskim "Czasopiśmie Technicznym" przez długi czas prowadzono rubrykę "Z życia technicznego w Wielkim Księstwie Poznańskim".

Pierwsza uczelnia techniczna w Poznaniu powstała z inicjatywy zaborców 1 października 1901 roku. Była to Królewska Wyższa Szkoła Budowy Maszyn (Konigliche Hohere Maschinenbauschule), dla której miasto w 1907 roku zbudowało nowy gmach przy dzisiejszym placu Marii Skłodowskiej-Curie. Mieści się w niej obecnie rektorat Politechniki Poznańskiej. Ta pruska szkoła miała niewielkie aspiracje i równie małe powiązanie z przemysłem. Kandydatów na studia przyjmowano wprawdzie po dwuletniej praktyce fabrycznej, ale w programie studiów były wyłącznie przedmioty teoretyczne. W ciągu 13 lat ukończyło ją 160 absolwentów, wśród było tylko 10 Polaków, choć Księstwo Poznańskie w 85% zamieszkałe było przez ludność polską.

Po odzyskaniu niepodległości - po zwycięskim Powstaniu Wielkopolskim - w marcu 1919 roku decyzją Naczelnej Rady Ludowej powołana została w Poznaniu pierwsza polska uczelnia techniczna, jednakże bez pełnych praw akademickich. Na takie rozwiązanie złożyły się zarówno czynniki obiektywne w postaci braku kadry profesorskiej o odpowiedniej randze naukowej oraz niewielka liczba młodzieży, która miała ukończoną szkołę średnią, jak i opory instytucjonalne ze strony środowisk strzegących swoich uprzywilejowanych pozycji w świecie techniki.

W sierpniu 1919 roku władze ministerskie nadały szkole nazwę: Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn w Poznaniu i mianowały jej dyrektorem dyplomowanego inżyniera mechanika Wiktora Maćkowiaka. Pierwsza oficjalna inauguracja odbyła się w dniu 1 września tegoż roku.

Pierwsze lata nie były łatwe. Występowało wiele napięć między kierownictwem Szkoły i studującą młodzieżą. Kierownictwo dążyło do uczynienia z niej szkoły średniej, młodzież zaś z różnego typu protestów, ze strajkami włącznie, domagała się aby ich szkoła stawała się coraz bliższą uczelni w pełni akademickiej.

W dwudziestoleciu międzywojennym dwukrotnie zmieniono nazwę Szkoły. Przejawem pewnej stabilności i utrwalenia charakteru szkoły wyższej było przemianowanie jej 15 października 1929 roku na Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki. Obok mechanicznego utworzono wydział elektryczny. Uczelnia otrzymała takie same uprawnienia jak warszawska Szkoła im. Wawelberga i Rotwanda. Absolwentom zagwarantowano dyplomy z tytułem technologa mechanika i technologa elektryka z uprawnieniami I kategorii służby państwowej. Zmienili się w tym okresie też dyrektorzy uczelni: w roku 1930 Wiktora Maćkowiaka zastąpił

Bolesław Orgelbrand, w latach 1936-1938 dyrektorem był Tadeusz Śnieżawski, w ostatnim zaś roku przed wybuchem wojny funkcję tę objął Stanisław Rejowicz.

Liczba absolwentów przedwojennej uczelni systematycznie rosła od kilkunastu w połowie lat dwudziestych do kilkudziesięciu w latach trzydziestych (najwięcej w roku 1936 - siedemdziesięciu) i zamknęła się sumą 727 wydanych dyplomów, uzyskujący je absolwenci byli dobrze przygotowani do podjęcia zadań technologicznych w praktyce gospodarczej. Na dyplomach mechaników umieszczony był nadruk stwierdzający uznanie przez Radę Wydziału przygotowania "do pracy technicznej w dziedzinie konstrukcji, wytwarzania i ruchu fabrycznego" lub "dla przemysłu maszynowego". Mimo szerzącego się bezrobocia, konkurencji na rynku pracy, a więc i twardej obrony swoich praw inżynierskich przez absolwentów politechnik, technolodzy mechanicy i elektrycy naszej szkoły stosunkowo łatwo znajdowali pracę gdyż posiadali wysokie kwalifikacje do pracy w przemyśle i administracji państwowej, przyciągały ich nowo powstałe miejsca pracy w rozbudowującym się Centralnym Okręgu Przemysłowym i innych prężnie rozwijających się centrach gospodarczych kraju.

Studenci i absolwenci poznańskiej uczelni technicznej czynili usilne starania, w różnorodny sposób, o właściwe uznanie - swojej Almae Matris. Oprócz drastycznej formy strajków aktywnie działali w ramach silnych organizacji studenckich i kół naukowych, prowadząc działalność zarówno w sferze materialnej jak i intelektualnej. Szeroki zasięg, wykraczający poza obręb uczelni, miało Stowarzyszenie Absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn powstałe w 1925 roku. Jednoczyło ono absolwentów zatrudnionych w całej Polsce poprzez 18 kół terenowych (także warszawskie) z centralą w Poznaniu. Statutowymi zadaniami Stowarzyszenia było pogłębianie wiedzy fachowej i walka o wyższą rangę Szkoły. Zastugą tej organizacji było, między innymi, zagwarantowanie absolwentom dyplomu i tytułu technologa. Dużą rolę odegrał organ prasowy Stowarzyszenia, ukazujący się od 1932 roku początkowo pod nazwą "Wiadomości", po dwu latach jako "Technolog". Wreszcie petycje Związku Technologów do Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, deklaracje Szkoły do marszałka Polski Edwarda Śmigłego Rydza, przy dalszych staraniach Szkoły z jej nowym dyrektorem doc. Tadeuszem Paprzycą Świeżawskim doprowadziły do uzyskania przyrzeczenia o przekształceniu Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w uczelnię w pełni akademicką - w Politechnikę. Miało to nastąpić w roku akademickim 1940/41. Niestety okupacja hitlerowska odsunęła realizację tego projektu na długie lata.

Po wyzwoleniu, w lutym 1945 roku władze szkolne reaktywowały Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki. Stopniowo wracali członkowie dawnego zespołu nauczającego. Byli wśród nich m.in. L. Ballenstedt, doc. dr A. Kotecki, inż. R. Kozak, inż. B. Orgelbrand, inż. K. Wilczkowski, inż. Z. Zieliński. Szkoła przeszła pod bezpośredni zarząd Departamentu Szkół Wyższych Ministerstwa Oświaty, dyrektorem został inż. B. Orgelbrand. Kilka miesięcy później Ministerstwo Oświaty dekretem z dnia 3 września 1945 roku poleciło przekształcić Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn i Elektrotechniki na Szkołę Inżynierską z trzema wydziałami: mechanicznym, elektrycznym i budownictwa oraz przyznano Szkole prawo nadawania tytułu inżyniera. Tytuł ten przyznano również wstecz wszystkim absolwentom PWSBmE dekretem z dnia 3 lutego 1947 roku.

Rektorem Szkoły Inżynierskiej został dypl. inż. Bolesław Orgelbrand. Poza wymienionymi wydziałami w latach 1950-54 funkcjonował Wydział Architektury. Natomiast w roku 1953 utworzono Wydział Mechanizacji Rolnictwa.

W pierwszych latach działalności Szkoły Inżynierskiej główny nacisk położono na działalność dydaktyczną. Studia nie były łatwe, ponieważ pod względem liczby godzin trzyletni kurs

studiów odpowiadał obciążeniu w czteroletniej politechnice. Prowadzono je tak, by po trzech latach umożliwić absolwentom natychmiastowe podjęcie pracy inżynierskiej. Uczelnia kształciła wysoko kwalifikowaną kadrę inżynierską w różnych, często deficytowych kierunkach i zasilala nią odradzający się przemysł. Działalność dydaktyczną Szkoły Inżynierskiej podsumować można liczbą 2121 dyplomów inżynierskich różnych kierunków i specjalności.

Położenie w początkowym okresie nacisku na działalność dydaktyczną nie stymulowało w dostatecznym stopniu działalności naukowo-badawczej.

Ponieważ dobra dydaktyka nie może istnieć bez badań naukowych z biegiem lat, w miarę rozwoju Uczelni, powstawania nowych jednostek naukowo-dydaktycznych, wzrostu liczebnego i jakościowego kadry naukowej, sytuacja poprawiła się. Rozszerzał się zakres prac badawczych, rozwijała się współpraca z innymi placówkami naukowymi, nawiązywano kontakty z zagranicą. Dziesięciolecie działalności organizacyjnej, dydaktycznej i naukowej przyniosło w konsekwencji spełnienie wieloletnich dążeń społeczeństwa Poznania i Wielkopolski do własnej, akademickiej uczelni technicznej. Trzeciego września 1955 roku Szkoła Inżynierska wraz z Wieczorową Szkołą Inżynierską działającą w latach 1950-55 została przemianowana na Politechnikę Poznańską. Jej rektorem został prof. Roman Kozak. W tym czasie Uczelnia miała cztery wydziały.

Początkowo strukturę organizacyjną stanowiły katedry, w roku 1970, w wyniku reorganizacji w miejsce 45 katedr i innych mniejszych jednostek utworzono kilkanaście instytutów wydziałowych i międzywydziałowych. Struktura ta z pewnymi zmianami utrzymuje się do dziś.

Akademicka uczelnia techniczna w Poznaniu rozpoczęła swoją działalność z nader skromną kadrą samodzielnych pracowników naukowych: 5 profesorów i 3 docentów. Dość szybko jednak rozwijała się kadra naukowa. Główny nacisk położono na doksztalcenie pomocniczych pracowników naukowych i wdrażanie ich do prac badawczych. Pozyskiwano dla uczelni profesorów reprezentujących nowe specjalności. Rozwojowi kadry towarzyszyła ciągła troska o bazę laboratoryjną, która rozwijała się powoli, ale systematycznie. Potrzeby życia inspirowały nie tylko zmiany w kierunkach i specjalnościach kształcenia, ale i pracy badawczej.

W latach 1962-69 rektorem Uczelni był prof. Zbigniew Jasicki. W czasie jego kadencji następował wyraźny wzrost potencjału naukowego. Poszczególne wydziały uzyskiwały uprawnienia do nadawania stopni naukowych najpierw doktora nauk technicznych: WMB - 1963, WBL - 1964, WE - 1966 i WMRIp - 1969, a wkrótce doktora habilitowanego nauk technicznych: WBM - 1968, WE - 1969. W tym czasie liczba samodzielnych pracowników nauki wzrosła trzykrotnie. Rozpoczęła się realizacja wielkich inwestycji budowlanych na prawym brzegu Warty. Rozwinęły się dotychczasowe wydziały, powstał piąty - chemiczny (1968). Utworzono nowe specjalności, poważnie wzrosła liczba publikacji naukowych oraz realizowanych problemów badawczych szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej. Wzrósł też majątek Uczelni w zakresie nowoczesnej aparatury naukowej. Politechnika stała się poważnym ośrodkiem szkolenia inżynierów i pracowników naukowych, dostosowanym do potrzeb regionu wielkopolskiego. Rektor Z. Jasicki konsekwentnie realizował wizję wielowydziałowej nowoczesnej uczelni technicznej.

W 1969 roku - w czasie kadencji rektorskiej prof. Wiktora Jankowskiego wprowadzono studia doktoranckie, zmieniono organizację Uczelni z katedralnej i zakładowej na instytutową. Zawarto wiele umów o współpracy naukowo-technicznej z zakładami przemysłowymi Poznania i Wielkopolski. Uruchomiono pierwsze studia podyplomowe.

Dokonał się dalszy postęp na wszystkich odcinkach działalności Uczelni.

W kadencji rektorskiej prof. Bolesława Wojciechowica 1972-81 następuje dalszy istotny rozwój badań naukowych i współpracy z przemysłem. Zawarto szereg umów i porozumień o współpracy z uczelniami zagranicznymi. Wynikiem wysokiej oceny działalności naukowej pracowników były przyznane nagrody państwowe, resortowe oraz Miasta Poznania, Województwa Poznańskiego i województw ościennych. Poczyniono poważne przedsięwzięcia w kierunku realizacji perspektywicznego planu rozwoju Politechniki. Organizowano sympozja i konferencje międzynarodowe, uczestniczono w konkursach i wystawach w kraju i za granicą. Pogłębiła się też i skonkretyzowała współpraca Uczelni ze szkołami wyższymi środowiska poznańskiego - powstała w Poznaniu pierwsza placówka nauk technicznych PAN. Usprawniono organizację i zarządzanie Uczelnią.

Kolejne kadencje rektorskie, czasem krótkie lub skrócone, przyniosły dalszy dynamiczny wzrost w zakresie badań naukowych i rozwoju kadry, rozwój i unowocześnienie procesu kształcenia, rozwój współpracy z zagranicą. Kolejnymi rektorami Uczelni byli profesorowie: Edmund Tulisza, Czesław Królikowski, Wiktor Jankowski (ponownie), Tadeusz Puchałka, Andrzej Rzyński i Jarosław Stefaniak.

Ich zaangażowanie, wyteżona praca i poświęcenie składają się na obraz i pozycję jaką posiada dziś nasza Uczelnia.

W minionym roku akademickim w Politechnice Poznańskiej na pięciu wydziałach: Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska; Budowy Maszyn, Elektrycznym; Maszyn Robotniczych i Pojazdów; Technologii Chemicznej, prowadzących 16 kierunków studiów, kształciło się 6438 studentów, w tym 5160 na studiach dziennych, 1182 na studiach zaocznych oraz 95 na studiach podyplomowych. Wśród nich 67 obcokrajowców z 27 krajów 5 kontynentów. Wydano 635 dyplomów mgr. inż. i inż.

Od dnia dzisiejszego studiować będzie w murach naszej Uczelni około 8000 studentów w tym 6500 na studiach dziennych. Oferta kształcenia została zwiększona o dzienne studia zawodowe inżynierskie na kierunkach: Informatyka, Ochrona Środowiska oraz Zarządzanie i Marketing.

Baza socjalno-bytowa Uczelni w pełni zaspokaja potrzeby studentów w zakresie żywienia, ale tylko w 40% w zakresie zakwaterowania.

Aktywnie działa Samorząd Studencki. W różnych formach przejawia się też działalność studentów zrzeszonych w organizacjach, klubach i zespołach. Uczelnia uzyskała koncesję na Akademickie Radio "Afera".

Z przykrością stwierdzamy znikomą działalność naukową studentów w ramach kół naukowych.

Badania naukowe prowadzone w Uczelni finansowane są głównie ze środków budżetowych przydzielanych przez KBN. W roku 1993 jednostki organizacyjne realizowały 110 tematów w ramach działalności statutowej, 133 tematy w ramach badań własnych, 106 indywidualnych i zespołowych projektów badawczych (grantów), 2 projekty zamawiane, 3 projekty celowe. Oprócz tego zrealizowano 340 tematów dla jednostek gospodarki narodowej w tym 6 dla odbiorców zagranicznych.

Wynikiem prac badawczych w minionym roku jest między innymi: 10 wynalazków i wzorów użytkowych, 24 patenty i 2 prawa ochronne. Opublikowano 40 monografii, ponad 500 artykułów w czasopiśmie krajowych i

zagranicznych, 249 osób uczestniczyło w konferencjach krajowych a 217 w międzynarodowych, na których łącznie ogłoszono 716 referatów.

Piętnastu nauczycieli akademickich Uczelni uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych, Rady Wydziałów nadały 15 stopni naukowych doktora nauk technicznych. Kolejni pracownicy uzyskali tytuły naukowe profesora oraz nominacje na stanowiska profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych.

Wg stanu na dzień 15 czerwca 1994 roku Politechnika Poznańska zatrudniała 1854 osoby w tym 1020 nauczycieli akademickich, a w tej liczbie 136 profesorów, w tym 59 z tytułem naukowym, 21 docentów i 46 doktorów habilitowanych.

Zarejestrowano ok. 500 wyjazdów służb Uczelnia prowadzi szeroką i owocną współpracę z zagranicą. Aktualnie funkcjonują 24 umowy i porozumienia z partnerem na całym świecie. We współpracy z Institut Universitaire de Bethune - Lille we Francji prowadzimy studia inżyniersko-meniżerskie w ramach programu TEMPUS. W minionej edycji tego programu uczestniczyliśmy w 11 projektach typu JEP, w tym w dwóch byliśmy koordynatorami.

owych za granicę naszych nauczycieli akademickich, w tym ponad 100 na staże, szkolenia i misje naukowe. W tym samym okresie ponad 50 naukowców z zagranicy odwiedziło naszą Uczelnię.

Biblioteka Główna wraz z bibliotekami instytutowymi gromadzi ok. 400 000 książek, ponad 86 000 wolumenów czasopism oraz ponad 110 000 jednostek zbiorów specjalnych. Rocznie pręnumerowanych jest ponad 1 400 tytułów czasopism z czego połowa to czasopisma zagraniczne. Postępuje proces komputeryzacji zasobów i obsługi bibliotecznej.

Daleko zaawansowane są prace w zakresie uruchomienia Uczelnianej Sieci Komputerowej (USK). Wykonano sieć szkieletową, połączono ją z siecią NASK za pośrednictwem Poznańskiej Miejskiej Sieci Komputerowej POZMAN zarządzanej przez Centrum Superkomputerowo-Sieciowe.

W okresie swego istnienia Politechnika Poznańska wypromowała ok. 33 tys. absolwentów (32 782) w tym ponad 20 tys. (20 005) z dyplomem magistra inżyniera oraz ok. 13 tys. (12 727) z dyplomem inżyniera. Ponad 2 tys. słuchaczy (2 066) ukończyło studia podyplomowe. Rady Wydziałów nadały 1172 stopnie naukowe doktora nauk technicznych oraz 146 stopni doktora habilitowanego nauk technicznych.

Senat Politechniki Poznańskiej nadał najwyższą godność akademicką - tytuł doktora honoris causa - 17 uczonym, w tym 5 z zagranicy. Jednym z nich był laureat Nagrody Nobla - prof. Wolfgang Paul.

Wszystko to świadczy o ogromnym potencjale intelektualnym Uczelni, zarówno naukowym jak i dydaktycznym. Aby go racjonalnie wykorzystać niezbędne są jednak określone środki finansowe. Niestety pogłębiający się w ostatnich latach deficyt budżetowy Uczelni stanowi poważne zagrożenie dla jej egzystencji. Rok 1994 jest z pewnością kolejnym rokiem, dającym tylko szansę przetrwania.

Mimo wszystko w następnym 75-lecie wchodzimy z umiarkowanym optymizmem. Do takiego stwierdzenia upoważnia nas zaangażowanie i ambicje wielu pracowników naszej Uczelni, zarówno naukowo-dydaktycznych, technicznych jak również administracji i obsługi oraz zapał i entuzjazm studentów, które wielokrotnie, w przeszłości, pozwalały pokonać napotykaną trudności.

O STOWARZYSZENIU ABSOLWENTÓW POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ

Tak jak Politechnika Poznańska kontynuuje tradycje działających przed nią w Poznaniu wyższych szkół technicznych tak i Stowarzyszenie działające obecnie pod nazwą "Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Poznańskiej" skupia absolwentów następujących szkół, które istniały bądź istnieją w Poznaniu poczynając od roku 1919: Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn, Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, Szkoły Inżynierskiej, Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej oraz Politechniki Poznańskiej.

Celem Stowarzyszenia, określonym w statucie, jest między innymi:

- skupienie absolwentów dla utrzymania i stałego pogłębiania więzi koleżeńskich, dla pielęgnowania tradycji zawodu i zasad etyki zawodowej,

- utrzymania łączności absolwentów z Politechniką Poznańską i działalność dla jej dalszego rozwoju.

Podstawową jednostką organizacyjną Stowarzyszenia jest Koło. Kola Stowarzyszenia mogą być zakładowe, międzyzakładowe lub terenowe. Kola mogą skupiać absolwentów poszczególnych wydziałów, kierunków czy lat studiów.

Stowarzyszenie osiąga swoje cele między innymi przez udział w organizowaniu zjazdów koleżeńskich. Największą tradycję w Stowarzyszeniu mają zjazdy absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki istniejącej w Poznaniu w latach 1929-1939.

Politechnika Poznańska jest taka, jakich ma absolwentów. Dlatego Stowarzyszenie w całej swojej historii starało się, by Politechnika była sławna przez dzieła swoich absolwentów.

Przypadające w roku bieżącym jubileusze skłaniają do przypomnienia historii Stowarzyszenia, a szczególnie do podkreślenia jego zasług w latach 1924-1939, zwłaszcza w staraniach o utworzenie Politechniki w Poznaniu oraz o uzyskanie prawa do otrzymywania przez absolwentów tytułu inżyniera.

Historię Stowarzyszenia nazwanego obecnie Stowarzyszeniem Absolwentów Politechniki Poznańskiej można liczyć od dnia 10 października 1924 roku, w którym odbyło się pierwsze zebranie koleżeńskie inauguracyjne prace organizacyjne związane z powołaniem Stowarzyszenia Absolwentów działających wówczas w Poznaniu Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn. Trzy miesiące później, bo już 11 stycznia 1925 roku, odbyło się walne zebranie organizacyjne absolwentów Szkoły, na którym formalnie utworzono Stowarzyszenie i przyjęto statut. Niestety organizatorom walnego zebrania nie udało się dotrzeć do wszystkich ówczesnych absolwentów, a zwłaszcza do tych, którzy znaleźli zatrudnienie w Warszawie i jej okolicach. Gdy wybrani na walnym zebraniu zarząd podjął działania zmierzające do włączenia do Stowarzyszenia wszystkich absolwentów Szkoły okazało się, że absolwenci mieszkający w Warszawie i jej okolicach podjęli, nieomal równocześnie, także inicjatywę powołania Stowarzyszenia Absolwentów Szkoły. Uznano wówczas za konieczne skoordynowanie działań, a przede wszystkim utworzenie jednego, wspólnego Stowarzyszenia z siedzibą w Poznaniu.

Dla uchwalenia nowego statutu, jednego Stowarzyszenia Absolwentów, niezależnie od miejsca pracy czy zamieszkania, postanowiono zwołać do Poznania, na dzień 3 maja 1925 roku, Ogólnopolski Zjazd Wychowanków Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu. Wówczas, w roku Zjazdu, liczba absolwentów Szkoły nie przekroczyła jeszcze 60.

Na zjeździe w maju 1925 roku przyjęto nowy statut Stowarzyszenia, uzgodniono kierunki działania oraz postanowiono, że w dniu 3 maja każdego roku będą odbywały się Zjazdy Stowarzyszenia. Tradycję odbywania w dniu 3 maja zjazdów Stowarzyszenia kontynuowano do roku 1939.

Podczas zjazdów nie tylko omawiano sprawy organizacyjne Stowarzyszenia ale również dyskutowano nad treścią wygłaszanych odczytów, w których omawiano aktualną wówczas problematykę techniczną dotyczącą np. obróbki metali, spawalnictwa, elektro- i radiotechniki, silników spalinowych, lotnictwa, pojazdów trolejbusowych, a także zagadnień związanych z kierowaniem przedsiębiorstwami, zwłaszcza małymi. W programie zjazdów przewidywano również wycieczki do nowoczesności wyposażonych fabryk i przedsiębiorstw.

W latach kryzysu gospodarczego jaki wystąpił na początku lat trzydziestych Stowarzyszenie zajmowało się również pośrednictwem pracy. Trzeba nadmienić, że absolwenci Szkoły posiadają dużą wiedzę zawodową oraz przygotowanie do kierowania przedsiębiorstwami, mimo posiadania tylko tytułu technologa, nie mieli większych trudności w znalezieniu interesującej ich pracy.

W roku 1935, w którym Stowarzyszenie obchodziło 10-lecie, jego członkami było 80% ogólnej liczby absolwentów Szkoły. Sprawne działanie Stowarzyszenia zapewniali tzw. mężowie zaufania powołani przez Zarząd spośród absolwentów mieszkających w różnych regionach kraju, między innymi w Warszawie czy Centralnym Okręgu Przemysłowym (COP-ie).

Zainteresowanie Stowarzyszenia wynikało z bardzo dużej jego aktywności widocznej zwłaszcza po roku 1930, w którym rozpoczęto wydawanie biuletynu informujący o działalności Stowarzyszenia. W latach 1931-33 biuletyn nazywany "Wiadomościami" wydawano m.in. jako dwumiesięcznik techniczno-społeczny. Od roku 1934 biuletyn, wydawany jako miesięcznik o nazwie "Technolog" był oficjalnym organem Stowarzyszenia. W "Technologu", którego ostatni numer ukazał się w lipcu 1939 roku, zamieszczono nie tylko informacje o działalności Stowarzyszenia i Szkoły, posiadającej wówczas nazwę "Państwowa Wyższa Szkoła Budowy Maszyn i Elektrotechniki" ale również artykuły naukowe i popularnonaukowe oraz reklamy różnego rodzaju przedsiębiorstw z całego kraju.

Jednym z ważnych, a może najważniejszym, zadań Stowarzyszenia były starania, wspierane zresztą przez Słuchaczy Szkoły, o uzyskanie prawa do otrzymywania tytułu inżyniera, a nie technologa, jaki nadawano absolwentom Szkoły. W staraniach o uprawnienie do tytułu inżyniera Stowarzyszenia ściśle współdziałało z absolwentami i słuchaczami Warszawskiej Wyższej Szkoły im. Wawelberga i Rotwanda, która również nadawała tytuły technologa.

Patrząc dzisiaj, z perspektywy wielu lat, na działalność Stowarzyszenia w okresie 1924-1939 można śmiało stwierdzić, że miało ono znaczący wpływ na wzrost prestiżu poznańskiej Uczelni w krajowym środowisku technicznym i w wydatny sposób doprowadziło do uzyskania przez absolwentów Szkoły prawa do tytułu inżyniera zamiast tytułu technologa.

Wyraźnie widoczne efekty zaangażowania Stowarzyszenia w sprawy Szkoły były możliwe do osiągnięcia przede wszystkim dlatego, że wielu absolwentów, mimo że posiadali tylko dyplomy technologa, zajmowało znaczące stanowiska w polskiej gospodarce i było bardzo wysoko ocenianych za dużą wiedzę zawodową oraz umiejętności organizatorskie.

Trzeba podkreślić to, że w działaniach o wzrost znaczenia Szkoły, a w tym o przekształcenie jej w Politechnikę, a także w staraniach o uzyskanie dla szkoły uprawnień do nadawania absolwentom tytułu inżyniera Stowarzyszenia ściśle współpracowało z Bratnią Pomocą, która reprezentowała interesy studentów nazywanych wówczas słuchaczami.

Za bardzo efektywne można uznać, przeprowadzone przez Stowarzyszenie wspólnie z Bratnią Pomocą studentów, działania w obronie Szkoły przed jej przekształceniem w Liceum Techniczne. Koncepcja przekształcenia Szkoły, wówczas Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w liceum akceptowana nawet przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego pojawiła się w grudniu 1936 roku w oparciu o mającą być 6 lat wdrożoną ustawę sejmową z roku 1932 o zasadach ustroju szkolnictwa.

Stowarzyszenie postanowiło wówczas, w obronie Szkoły, wykorzystać przede wszystkim absolwentów związanych z przemysłem obronnym. Stowarzyszenie swoim działaniem wsparło między innymi radę miejską, izbę przemysłowo-handlową oraz grupę posłów, którym udało się doprowadzić nawet do powołania specjalnej podkomisji sejmowej. Przez absolwentów związanych z przemysłem obronnym Stowarzyszenie podjęło próbę dotarcia do marszałka Rydza-Śmigłego i premiera Składkowskiego. Wiadomo, że na początku roku 1937 marszałek Rydz-Śmigły przyjął delegację Stowarzyszenia i studentów Szkoły. Jest wielce prawdopodobne, że na spotkaniu omawiano również zagadnienie lepszego przygotowania absolwentów Szkoły do pracy w przemyśle zbrojeniowym bowiem wówczas powstała koncepcja utworzenia w Szkole, a nie w Liceum, Katedry Uzbrojenia. Trzeba dodać, że z koncepcją utworzenia takiej katedry występowali już wcześniej absolwenci Szkoły zatrudnieni w przemyśle obronnym. Dotychczas brak informacji czy delegację Stowarzyszenia i studentów przyjął premier Składkowski. Być może, że premier przekazał sprawę ministrowi WRIOP, bowiem wiadomo, że w czerwcu 1937 roku profesor Świętochowski, pełniący wówczas funkcję ministra, przyjął delegację Szkoły i na spotkaniu oświadczył, że wycofuje koncepcję przekształcenia Szkoły w liceum techniczne i podporządkowuje Szkołę Ministerstwu, a nie jak poprzednio projektowano kuratorium szkolnemu. Tym samym, z dobrym skutkiem, zakończono starania o otrzymanie dotychczasowego statusu Szkoły. Stowarzyszenie nie było jednak usatysfakcjonowane i podjęło dalsze działania mające na celu uzyskanie akceptacji władz na utworzenie w Poznaniu Politechniki. Dla osiągnięcia tego celu przyjęto dość specyficzną koncepcję działania, nie wykluczone, że dyskutowaną już podczas spotkania u marszałka Rydza-Śmigłego. Przyjęta koncepcja polegała na wystąpieniu studentów Szkoły do prezydenta Ignacego Mościckiego z prośbą o wyrażenie zgody na nadanie Szkole imienia Prezydenta Mościckiego. Wiec studencki, odbyty w dniu 10 maja 1938 roku z inicjatywy Stowarzyszenia, jednomyślnie przyjął wystąpienie do prezydenta z prośbą o nadanie Szkole jego imienia. Nie znane są dalsze losy tego wniosku natomiast wiadomo, że na początku roku 1939 Ministerstwo WRIOP, sprawujące nadzór nad Szkołą, przyrzekło przekształcić ją w Politechnikę na przełomie roku 1940/41. Można wysuwać takie przypuszczenie, że prezydent Mościcki wyraził zgodę na przyjęcie protektoratu nad Szkołą, którą ze względu na rangę urzędu należało przekształcić w Politechnikę.

Wybuch wojny we wrześniu 1939 roku uniemożliwił zrealizowanie przyrzeczenia Ministerstwa. Do dzisiaj właściwie

nie wiadomo, dlaczego to przyrzeczenie nie zostało zrealizowane w roku 1945 mimo, że jeszcze podczas walk o miasto bo w lutym 1945, przeprowadzone były intensywne starania o utworzenie Politechniki.

Nie można wykluczyć, że to właśnie propozycja z grudnia 1938 roku, o nadaniu Szkole imienia I. Mościckiego była bezpośrednią przeszkodą utworzenia w Poznaniu Politechniki w roku 1945. Zapewne bano się, że utworzenie Politechniki zostanie powiązane z imieniem I. Mościckiego.

Jak już wcześniej nadmieniano, celem Stowarzyszenia w okresie jego istnienia do roku 1939 było między innymi doprowadzenie do uzyskania przez Szkołę uprawnień do nadawania swoim absolwentom tytułu inżyniera, a nie technologa. Jest paradoksem historii, że długoletnie starania Stowarzyszenia zakończyły się sukcesem dopiero w roku 1947, gdy Stowarzyszenie, po rozwiązaniu, przestało istnieć.

Dyskusje związane z przyznaniem absolwentom Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu prawa do tytułu, czy jak niekiedy pisano stopnia inżyniera, a nie tytułu technologa, jaki Szkoła ta nadawała od początku istnienia ciągnęły się bardzo długo. Dyskusja ta, często nie merytoryczna, a wynikająca z obawy o konkurencję dla studentów ówczesnych krajowych politechnik, była szczególnie intensywna po roku 1932 czyli po uchwaleniu ustawy o zasadach ustroju szkolnictwa oraz po opracowaniu pierwszego projektu ustawy o tytule inżyniera. Dyskusja trwała aż do wybuchu wojny mimo, że w roku 1937 projekt ustawy sejmowej o tytule inżyniera był praktycznie gotowy. W projekcie tym przewidywano nadawanie tytułów: inżyniera dyplomowanego oraz inżyniera. Projekt ten był m.in. pozytywnie zaopiniowany przez Zjazd Stowarzyszenia Elektryków Polskich w maju 1937. Ten projekt ustawy był bardzo korzystny dla absolwentów Szkoły, bowiem przewidywał przyznawanie im tytułu inżyniera. Do wybuchu wojny w roku 1939, mimo przyjazdu do Poznania m.in. w sprawie tytułu inżyniera dla absolwentów Szkoły, specjalnej podkomisji sejmowej posła Hoffmana, ustawa nie została uchwalona. Sprawę nadawania dyplomów inżyniera absolwentom Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki w Poznaniu, rozstrzygnął dopiero dekret Rady Ministrów z roku 1937, który praktycznie nie odbiegał od projektu ustawy z roku 1937. W opracowaniu ostatecznej wersji dekretu z roku 1947 dużą rolę odegrał Związek Technologów jako reprezentant Stowarzyszenia Absolwentów oraz Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Elektryków i Mechaników Polskich.

W roku 1945, krótko po zakończeniu walk o Poznań, przedwojenna PWSBMiE, podobnie jak Stowarzyszenie jej absolwentów, reaktywowała swoją działalność. Szkoła została wkrótce przekształcona w Szkołę Inżynierską, a Stowarzyszenie podjęło działalność przy Szkole Inżynierskiej. Dokładnie nie wiadomo jak długo Stowarzyszenie działało, bowiem nie jest znana data jego rozwiązania na podstawie decyzji administracyjnej. Prawdopodobnie Stowarzyszenie rozwiązano w roku 1946 lub 1947.

Na wznowienie działalności Stowarzyszenia trzeba było czekać prawie czterdzieści lat. W okresie, w którym Stowarzyszenie formalnie nie istniało odbywały się między innymi zjazdy absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki. Na każdym ze zjazdów domagano się od władz Uczelni reaktywowania działalności Stowarzyszenia Absolwentów. Kolejną uchwałę dotyczącą reaktywowania Stowarzyszenia podjęta na Zjeździe Absolwentów PWSBMiE w dniu 22 czerwca 1985 roku postanowił zrealizować ówczesny rektor Politechniki prof. Tadeusz Puchała.

Dla organizacyjnego przygotowania Zjazdu Założycielskiego Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki

Poznańskiej i poprzedzających ją uczelni rektor prof. Tadeusz Puchałka powołał 5. osobowy komitet założycielski, z ówczesnym docentem, a obecnie profesorem Janem Chajdą, jako przewodniczącym. Komitet opracował projekt Statutu i zorganizował Zjazd Założycielski. Zjazd reaktywujący Stowarzyszenie, odbył się 14 grudnia 1985 roku z udziałem ponad 30 członków - założycieli, absolwentów różnych wydziałów i lat studiów Politechniki Poznańskiej, Szkoły Inżynierskiej, Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej oraz przede wszystkim Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki

Uczestnicy Zjazdu uchwalili statut Stowarzyszenia, a następnie wg zasad określonych w statucie wybrali zarząd, komisję rewizyjną oraz sąd koleżeński. Zarząd rozpoczął działalność od skompletowania dokumentów niezbędnych do uzyskania rejestracji Stowarzyszenia w Urzędzie Wojewódzkim. Już 18 grudnia 1985 roku Zarząd wysłał, poprzez rektora Politechniki, wniosek do Wydziału Społeczno-Administracyjnego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu z prośbą o rejestrację Stowarzyszenia. Uzgodnienia związane z rejestracją Stowarzyszenia trwały do 8 lipca 1986 roku jednak dokument potwierdzający wpisanie Stowarzyszenia do rejestru Urzędu Wojewódzkiego wpłynął do Uczelni dopiero w listopadzie 1986 roku. Od tej chwili Stowarzyszenie mogło podjąć działalność. Dnia 13 grudnia 1986 roku, a więc rok po Zjeździe Założycielskim odbyło się pierwsze, po rejestracji Stowarzyszenia, zebranie zarządu. Od tego dnia zebrania zarządu odbywają się 3 do 4 razy w roku. Zarząd w okresie pierwszej kadencji powołał m.in. 18 kół, wydał Statut, przygotował i wydrukował legitymacje członkowskie, zaprojektował i doprowadził do wykonania odznaki Stowarzyszenia, a także opracował projekty regulaminów pracy Zarządu, Komisji Rewizyjnej i Sądu Koleżeńskiego.

Zarząd rozkolportował, w formie komunikatu-ulotki, informację o powstaniu Stowarzyszenia. Równocześnie zarząd zwrócił się do absolwentów Uczelni z prośbą o nawiązywanie kontaktu ze Stowarzyszeniem i zgłaszanie chęci uczestnictwa w jego pracach. O rozpowszechnienie komunikatu poproszono m.in. wszystkie rady wojewódzkie Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT).

Nawiązując do postanowień statutu podkreślających kontynuowanie przez Stowarzyszenie również tradycji Szkół poprzedzających Politechnikę zarząd postanowił, że koła o nr 1 i 2 będą skupiały przede wszystkim absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki, przy czym siedzibą koła nr 1 będzie Poznań a koła nr 2 Warszawa. Koła Stowarzyszenia powołano również w Bydgoszczy, Koninie i Zielonej Górze. Najliczniejsze koła skupią absolwentów poszczególnych lat studiów czy kierunków przy czym zarządy tych kół mają siedzibę w Poznaniu.

W roku 1989 odbywały się w Uczelni obchody 70-lecia polskiego wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu. Z tej okazji odbył się m.in. kolejny Zjazd Absolwentów PWSBMiE. Podczas Zjazdu, w budynku Uczelni przy Pl. Skłodowskiej-Curie 5, odsłonięto dwie tablice pamiątkowe ufundowane przez absolwentów PWSBMiE. Absolwenci ci ufundowali również specjalną księgę pamiątkową najwybitniejszych absolwentów Uczelni.

Podczas inauguracji roku akademickiego 1989/90, roku jubileuszu Uczelni, wygłoszony został wykład inauguracyjny poświęcony 70-leciu Uczelni w latach 1924-1939. Na wniosek Zarządu Stowarzyszenia pięciu absolwentom PWSBiE. Absolwenci ci ufundowali również specjalną księgę pamiątkową najwybitniejszych absolwentów Uczelni.

Podczas inauguracji roku akademickiego 1989/90, roku jubileuszu uczelni, wygłoszony został wykład inauguracyjny poświęcony 70-leciu Uczelni w latach 1924-1939. Na wniosek Zarządu Stowarzyszenia pięciu absolwentom PWSBiE rektor

Politechniki wręczył Medale Honorowe "Przodującemu Absolwentowi Uczelni".

W dniu 8 grudnia 1990 roku odbył się, zgodnie ze statutem, zwyczajny walny zjazd Stowarzyszenia. W Zjeździe uczestniczyli delegaci poszczególnych kół wybrani zgodnie z zasadami określonymi w statucie. Uczestnicy Zjazdu wybrali, na nową kadencję, zarząd Stowarzyszenia, komisję rewizyjną oraz sąd koleżeński. W dniu Walnego Zjazdu Stowarzyszenie skupiało ponad 600 członków. Kolejny walny zjazd Stowarzyszenia planowany jest na grudzień 1995.

W czerwcu 1993 roku wznowiono, po wielu latach, wydawanie biuletynu Stowarzyszenia o nazwie "Absolwent". Niestety na razie ukazał się tylko numer 1. Redakcja Biuletynu oczekuje na materiały do kolejnych wydań. Bylibyśmy wdzięczni za umieszczenie w Biuletynie ogłoszeń, które zwiększyłyby skromny budżet Stowarzyszenia. Zachęcamy wszystkich absolwentów Politechniki Poznańskiej, Szkoły Inżynierskiej oraz Wieczorowej Szkoły Inżynierskiej do wstępowania do Stowarzyszenia, którego podstawowym zadaniem jest pogłębianie więzi koleżeńskich pomiędzy absolwentami oraz utrzymywanie związków absolwentów z Uczelnią. Aktualnie składka członkowska ma charakter symboliczny i praktycznie nie przynosi Stowarzyszeniu dochodu. Na razie Stowarzyszenie korzysta w swoim działaniu ze wsparcia Uczelni. Byłoby jednak lepiej, gdyby to absolwenci, poprzez Stowarzyszenie, wspomagali Uczelnię.

W roku akademickim 1994/95 Politechnika obchodzi Jubileusz 75-lecia Polskiego Wyższego Szkolnictwa Technicznego w Poznaniu. Rok jubileuszowy rozpoczyna uroczysta inauguracja. W dniu poprzedzającym inaugurację roku akademickiego, bo już w dniu 6 października, odbędzie się kolejny zjazd absolwentów Państwowej Wyższej Szkoły Budowy Maszyn i Elektrotechniki. Niestety w Zjeździe weźmie udział już tylko 45 absolwentów tej Szkoły. Kilkunastu pozostałym absolwentom stan zdrowia uniemożliwia wzięcie udziału w Zjeździe.

Dla udokumentowania więzi pokoleń do uczestnictwa w Zjeździe zaprosiliśmy również przedstawicieli młodszych członków Stowarzyszenia. Chcemy, by starsi stażem członkowie Stowarzyszenia przekazali młodszym swój godny podziwu zapał do działania, a także doświadczenia z pracy zawodowej, zwłaszcza w warunkach gospodarki rynkowej.

Podczas inauguracji roku akademickiego rektor Politechniki ponowi immatrykulację tych absolwentów PWSBMiE, którzy dotychczas, z różnych powodów nieuczestniczyli w takiej uroczystości. Wzruszającym punktem będzie wręczenie przez rektora Politechniki Poznańskiej sześciu absolwentom PWSBMiE Metali "Przodującemu Absolwentowi Uczelni". Wśród wyróżnionych jest kol. Jan Górecki posiadający m.in. honorowe dyplomy i medale przyznane przez prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki za wybitny wkład pracy w program kosmiczny "Apollo", a ostatnio fundator stypendiów dla studentów Politechniki Poznańskiej.

Dziękując JM Rektorowi Politechniki Poznańskiej za umożliwienie przekazania absolwentom i całej społeczności akademickiej Uczelni informacji o Stowarzyszeniu wyrażam przekonanie, że w roku Jubileuszu 75-lecia Polskiego Wyższego Szkolnictwa Technicznego w Poznaniu Stowarzyszenie nie tylko rozrośnie się liczbowo ale z jeszcze większym efektem będzie służyło Politechnice Poznańskiej i jej absolwentom.

Zbigniew Stein

Przewodniczący Stowarzyszenia Absolwentów
Politechniki Poznańskiej

**XI KONFERENCJA I SPOTKANIA
ABSOLWENTÓW WYDZIAŁU
ELEKTRYCZNEGO POLITECHNIKI
POZNAŃSKIEJ W 75- LECIE POLSKIEGO
WYŻSZEGO SZKOLNICTWA
TECHNICZNEGO W POZNANIU**

Wydział Elektryczny Politechniki Poznańskiej wspólnie z Oddziałem Poznańskim Stowarzyszenia Elektryków Polskich, od 35 lat organizują Konferencje Naukowo-Techniczne połączone ze spotkaniami absolwentów poszczególnych roczników Wydziału.

Ostatnia, XI Konferencja odbyła się w dniach 17-18 maja br. w ramach obchodów 75-lecia polskiego wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu i 65-lecia Wydziału Elektrycznego Politechniki Poznańskiej. Obchody te zainaugurowane w październiku 1994r. trwały cały rok akademicki 1994/1995.

Początek wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu sięga roku 1919 kiedy to po zwycięstwie Powstania Wielkopolskiego powołano Państwową Wyższą Szkołę Budowy Maszyn. W dziesięć lat później w Szkole tej utworzono Wydział Elektryczny. Szkoła zmieniła wówczas nazwę, stając się Państwową Wyższą Szkołą Budowy Maszyn i Elektrotechniki.

Szkoła wznowiła działalność w 1945 r., bezpośrednio po zakończeniu Wojny. Wkrótce została przekształcona w Szkołę Inżynierską. Wysoki poziom prowadzonych prac badawczych i efekty dydaktyczne stworzyły podstawy do powołania w 1995r. Politechniki Poznańskiej; w jej skład weszły Szkoła Inżynierska oraz powstała w 1950r. Wieczorowa Szkoła Inżynierska

W roku akademickim 1994/1995, roku 75-lecia polskiego wyższego szkolnictwa technicznego w Poznaniu, Wydział Elektryczny obchodził więc swoje 65-lecie. Nie zmienił swej nazwy od chwili utworzenia. Jest największym wydziałem Politechniki Poznańskiej. Zatrudnia największą liczbę pracowników i kształci najwięcej studentów. 49 nauczycieli akademickich Wydziału posiada tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego. Rada Wydziału, najważniejszy organ kolegiálny stanowiący, liczy 82 członków, w tym dwóch Członków Korespondentów Polskiej Akademii Nauk. Pracownicy Wydziału są także członkami Centralnej Komisji d/s Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych oraz Komitetu Badań Naukowych

Na pierwszy rok studiów Wydział rekrutuje około 750 osób. Kształcenie jest prowadzone na studiach dziennych i zaocznych. Na studiach dziennych w ramach kierunków: automatyka i robotyka, elektrotechnika, elektronika i telekomunikacja oraz informatyka, a na zaocznych - na kierunku elektrotechnika. Absolwenci studiów dziennych otrzymują tytuł zawodowy magistra inżyniera, a studiów zaocznych - inżyniera. Od dwóch lat na kierunku informatyka prowadzone są także studia dzienne zawodowe w Gnieźnie. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego nauk technicznych w czterech dyscyplinach: automatyka i robotyka, elektrotechnika, informatyka oraz telekomunikacja.

Działalność naukowa i dydaktyczna Wydziału jest prowadzona w pięciu jednostkach organizacyjnych, którymi są: Instytut Elektroniki i Telekomunikacji, Instytut Elektroenergetyki, Instytut Elektrotechniki Przemysłowej, Instytut Informatyki oraz Katedra Automatyki, Robotyki i Informatyki

Celem Konferencji Naukowo-Technicznych organizowanych przez Wydział jest prezentacja ważniejszych prac naukowo-badawczych realizowanych przez pracowników Wydziału, połączona z dyskusją o przydatności wyników tych prac, w gronie specjalistów reprezentujących różne dziedziny gospodarki i usług. Konferencje stwarzają jednocześnie dogodną sposobność do spotkań towarzyskich Koleżanek i Kolegów - Absolwentów poszczególnych lat studiów. Przyjeżdżają na nie Absolwenci rozproszeni po całej Polsce, a często także - specjalnie w tym celu - z zagranicy. Niepowtarzalny klimat tych spotkań pozostaje na długo w pamięci Uczestników. Zawsze kończy się to deklaracją udziału w kolejnym spotkaniu.

Tematyka ostatniej, XI Konferencji odzwierciedlała dwie ważne grupy problemów elektrotechniki końca XX wieku, a mianowicie: przetwarzanie i przesyłanie energii oraz informacji. Taki też tytuł "Przetwarzanie i Przesyłanie Energii i Informacji" noszą Materiały Konferencyjne (Wydawnictwo SEP/PP, Poznań 18-19 maja 1995r.)

W Konferencji wzięło udział ok. 250 osób. Wygłoszono łącznie 50 referatów. Obrady odbywały się początkowo w Sesji Plenarnej (w Sali Dużej Domu Technika), a następnie w trzech sekcjach tematycznych (w salach wykładowych Politechniki Poznańskiej).

Sesja Plenarna obejmowała pięć referatów, w których zaprezentowano: Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe (organizację, zasoby i kierunki badawcze), problemy restytucji systemu elektroenergetycznego po całkowitym zaniku napięć i prądów, kierunki rozwoju telekomunikacyjnych sieci światłowodowych, nowe modele systemów informatycznych oraz wybrane zagadnienia budowy transformatorów rozdzielczych.

Sekcja "Przetwarzanie i przesyłanie energii" obejmowała trzy sesje, a mianowicie:

- Sesję "Elektrownie, system elektroenergetyczny", na której wygłoszono pięć referatów dotyczących: elektrowni gazowo-parowych, satelitarnego wzorca czasu, przesyłu mocy rozruchowych w procesie restytucji systemu elektroenergetycznego, modyfikacji fizycznej polietylenu kablowego oraz elektrycznego wytwarzania ciepła użytkowego.

- Sesję "Projektowanie, symulacja" obejmującą pięć referatów o tematyce: praca równoległa przekształtników z wspólnym transformatorem, komputerowa analiza oddziaływania przekształtników na sieć, zjawiska i procesy elektrodowe w polu elektrycznym, programy symulacyjne i wspomagające badania układów energoelektronicznych i napędowych oraz komputerowe projektowanie układów elektrycznych

- Sesję "Oszczędność energii, ochrona środowiska", na której zaprezentowano cztery referaty poruszające problemy: przesyłu energii elektrycznej a środowisko, system zarządzania energią w zakładach przemysłowych, energooszczędne sterowanie pojazdu tramwajowego oraz integracja metod eksperymentalnych i informatycznych w ochronie środowiska

Sekcja "Przetwarzanie informacji" obejmowała pięć sesji, a mianowicie

- Sesję "Transmisja sygnałów", w ramach której wygłoszono sześć referatów dotyczących: koherentnych systemów światłowodowych, współczesnych metod przetwarzania informacji z wykorzystaniem procesorów sygnałowych, zastosowania współczesnych procesorów sygnałowych oraz elementów ze sprężystą falą powierzchniową

Sesję "Pomiary i sterowanie procesami technologicznymi", która obejmowała sześć referatów prezentujących tematykę nowych rozwiązań układów do pomiarów składowych mocy elektrycznej, mikroprocesorowych systemów pomiaru i sterowania do zastosowań elektroenergetycznych, pomiaru temperatur, tendencji rozwojowych w serwonapędzie elektrycznym prądu przemiennego, mikroprocesorowego sterowania silnikiem wysokoprężnym oraz sterowania procesem chemicznego oczyszczania ścieków pralniczych.

Sesję "Sterowanie robotów" zawierającą siedem referatów o tematyce: system nawigacji dla robota mobilnego, system komputerowego sterowania i programowania trajektorii dla robota, diagonalizacja równań dynamiki manipulatora, manipulatory planarne z ogniwami elastycznymi, optymalizacja trajektorii testującej dla potrzeb identyfikacji parametrów dynamicznych robota oraz hybrydowy sterownik siły i położenia dla robotów.

Sesję "Sieci komputerowe i bazy danych" z czterema referatami, w których przedstawiono zagadnienia: komputery w środowisku sieciowym, problemy zarządzania sieciami komputerowymi, systemy zarządzania bazami danych oraz ochrona informacji w środowisku sieci komputerowych.

Sesję "Optymalizacja podejmowanych decyzji" obejmującą trzy referaty poświęcone następującym zagadnieniom: szacowanie maksymalnych kosztów czasowych i pamięciowych oprogramowania, wspomaganie decyzji na podstawie teorii zbiorów przybliżonych oraz metaheurystyczna technika generowania rozwiązań sprawnych dla wielokryterialnych problemów Kombinatorycznych.

Sekcja "Urządzenia i aparaty elektryczne" obradowała w jednej sesji "Projektowanie, eksploatacja, diagnostyka". W ramach pięciu referatów przedstawiono problematykę: badań i konstrukcji plazmotronów łukowych przeznaczonych do procesów technologicznych, wymiarowania urządzeń w stacjach elektroenergetycznych, emisji promieniowania rentgenowskiego z komory gaszeniowej wysokonapięciowego wyłącznika próżniowego, diagnostyki trójfazowych silników indukcyjnych oraz kontrastu w urządzeniach oświetleniowych.

Organizacja Konferencji była możliwa dzięki finansowemu wsparciu wielu zaprzyjaźnionych instytucji, w tym: Energetyki Poznańskiej S.A., Zespołu Elektrociepłowni Poznańskich S.A., Telekomunikacji Polskiej S.A., Elektromontażu Poznań i Elektrobudowy Konin, którym Organizatorzy złożyli serdeczne podziękowania. Wieczorem pierwszego dnia Konferencji część jej uczestników spotkała się na Kolaży Koleżeńskiej w salach restauracji "Adria". W Kolaży uczestniczyło ok. 340 osób. Przy oddzielnych stolikach spotkali się wspólnie, nieraz po wielu latach, Absolwenci poszczególnych roczników Wydziału Elektrycznego. Najmłodszy na spotkaniu Absolwenci (zob. zestawienie) ukończyli Uczelnię przed 23 laty, tj w 1972 roku, zaś najstarsi - w większości już na emeryturze - spotkali się po raz pierwszy po 43 latach!

Zebranych gorąco powitał i okolicznościową mowę wygłosił Dziekan Wydziału Elektrycznego prof.dr hab.inż. Zbigniew Stein. Do tańca przygrywała orkiestra, zdaniem jednych - za głośno, a innych - za cicho.

Lata po zakończeniu studiów	Liczba uczestników spotkania	Numer kolejny spotkania	Organizatorzy spotkania rocznika
23	65	3	S. Jaskuła, R. Namysłał,
25	72	1	M. Stolpe
26	50	3	E. Sroczan, Z. Szymański
27	23	3	A. Grzybowski, J. Roszkiewicz
31	19	5	W. R. Niewiedzialowie
32	10	4	L. Frąckowiak
36	20	1	D. Konieczna, Z. Nitschke
37	8	1	J. Sawicki
43	15	1	J. Gąszczak

"Występy artystyczne" w czasie spotkania, mające dostarczyć "mocniejszych wrażeń" szczególnie męskiej części widowni cieszyły się umiarkowanym zainteresowaniem (głównie Kolegów z młodszych roczników); większość była zajęta wspomnieniami sprzed lat. Każdemu rocznikowi wykonano pamiątkowe zdjęcie, wręczone jeszcze w czasie spotkania. Z pewnością ożywi ono domowe wspomnienie z tego kolejnego, bardzo udanego spotkania.

Leszek Frąckowiak

Z ŻYCIA UCZELNI

Honorowi Immatrykulani.

Na uroczystej inauguracji roku akademickiego 1994/95 Politechniki Poznańskiej w dniu 7 października 1994r. JMR prof. Eugeniusz Młkowski honorowo reimmatrikułował 13 absolwentów PWSBM i PWSBM i E. Są nimi:

- Włodzimierz Ciborowski w 63 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Leon Teodor Chmara w 59 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Zygmunt Gliński w 66 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Stanisław Keler w 67 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Mieczysław Pyszkowski w 59 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Stefan Skibiński w 58 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Janusz Sobiński w 56 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Stanisław Studziński w 58 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Wiktor Joao Szańkowski w 62 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Marian Thamm w 65 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Zdzisław Ułaszewski w 59 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Henryk Wójcik w 57 rocznicę rozpoczęcia studiów
- Włodzimierz Żychliński w 59 rocznicę rozpoczęcia studiów

Z ŻYCIA UCZELNIProf. Cempel Członkiem NAN

Za "Głosem Politechniki" Nr 3/95 przekazujemy informację, że Prof. Czesław Cempel został członkiem Nowojorskiej Akademii Nauk.

Nowojorska Akademia Nauk jest jednym z najstarszych i najbardziej uznanych stowarzyszeń naukowych w Ameryce, stowarzyszeniem, które od 1917 roku miało wśród swoich członków takich ludzi jak: Thomas Jefferson, John James Audubon oraz w obecnym stuleciu ponad 40 laureatów Nagrody Nobla oraz wielu innych znakomitych uczonych.

Obecnie skupia 40 tysięcy uczonych reprezentujących wszystkie stany USA oraz 50 państw całego świata. Każdego roku akademia sponsoruje 15-20 konferencji, na których uznane autorytety międzynarodowe z różnych dziedzin zbierają się aby przedyskutować niektóre z najbardziej znaczących wyników aktualnie prowadzonych badań. W licznych wydawnictwach Akademii można znaleźć informacje o stanie zaawansowania badań naukowych we wszystkich dziedzinach wiedzy.

Gratulujemy.

Z ŻYCIA UCZELNIMedal, Wyróżniającemu się Absolwentowi Politechniki Poznańskiej.

Na inauguracji roku akademickiego 1995/96 Politechniki Poznańskiej, które odbyła się w dniu 4 października w Auli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza JM Rektor prof. dr hab. inż. Eugeniusz Mitkowski wręczył po raz pierwszy medale "Wyróżniającemu się Absolwentowi Politechniki" przyznawane najlepszym, żegnającym Uczelnię studentom. Za rok akademicki 1994/95 medal otrzymali: inż. Karol Obiegły, absolwent Wydziału Budownictwa Architektury i Inżynierii Środowiska, kierunek Budownictwo; mgr inż. Michał Szychowiak, absolwent Wydziału Elektrycznego, kierunek Informatyki; mgr inż. Remigiusz Trzaska, absolwent Wydziału Budowy Maszyn, kierunek Matematyka.

Autorem projektu medalu jest prof. Józef Stasiński - wykładowca rzeźby na Politechnice Poznańskiej w Instytucie Planowania Przestrzennego i Architektury.

Z ŻYCIA UCZELNI40-lecie pracy naukowej prof. Bolesława Wojciechowicza / fragmenty opracowania Prof. Wiesława Leszka /

Profesor B. Wojciechowicz urodził się w dniu 2 stycznia 1927 roku w miejscowości Postawy, w dawnym woj. wileńskim. Na Wileńszczyźnie, z którą jest związany emocjonalnie po dzień dzisiejszy, spędził II wojnę światową. Po jej zakończeniu, już w Poznaniu, podjął systematyczną naukę. Ukończenie studiów na Wydziale Budowy Maszyn w 1950r. umożliwiło inż. B. Wojciechowiczowi podjęcie pracy dydaktycznej i przygotowanie się do pracy naukowej w ówczesnej Szkole Inżynierskiej w Poznaniu. Pracę rozpoczął pod opieką prof. B. Orgelbranda, którego uważa za swojego Mistrza - Nauczyciela, często wspominając z szacunkiem wspólnie przeżyte lata. Drugim

Mistrzem, pod którego kierunkiem prof. B. Wojciechowicz osiągnął po najwyższe w nauce stopnie i tytuły, był prof. dr hab. inż. Stefan Ziemia (dr h.c. Politechniki Poznańskiej, czł. rzezc. PAN).

Prof. S. Ziemia był promotorem rozprawy doktorskiej, obronionej w 1962 roku i opiekunem naukowym rozprawy habilitacyjnej (rok 1968) przyszłego prof. B. Wojciechowicza. Pierwszy z ówczesnie istniejących tytułów profesorskich - profesora nadzwyczajnego - B. Wojciechowicz uzyskał w roku 1972, a tytuł profesora zwyczajnego w roku 1978. Przedmiotem zainteresowań naukowych Profesora początkowo były zagadnienia podstawowe tribologii, szczególnie zużycie ścierne łożysk ślizgowych. Z tej problematyki opublikował w kraju i zagranicą wiele prac naukowych, z których Jego rozprawa habilitacyjna pt. "Studia nad mechanizmem zużywania się pary ślizgowej w obecności zanieczyszczeń" uważana jest do chwili obecnej za pracę fundamentalną. Profesor jest twórcą poznańskiej szkoły tribologicznej i Laboratorium Izotopowego PP, którym kierował w latach 1960-70.

W latach następnych zainteresowania naukowe prof. B. Wojciechowicza skoncentrowały się na zagadnieniach trwałości i niezawodności maszyn, a później na ogólnych zagadnieniach eksploatacji maszyn i urządzeń.

Liczne obowiązki w środowisku naukowym spowodowały, że profesor zainteresował się teorią nauki i procesów dydaktycznych. Wyrazem tych zainteresowań są liczne publikacje np. "Koncepcja kształcenia kadr naukowych oraz inżynierów w perspektywie rozwoju nauki i techniki" (Wyd. AGH, 1984), "Zadania nauki w budowie maszyn" (wspólnie z S. Ziembą, Zagadnienia Eksploatacji Maszyn, 1987).

Dorobek naukowy prof. B. Wojciechowicza do chwili obecnej obejmuje łącznie ponad 100 publikacji, 17 wypromowanych doktorów, kilkadziesiąt recenzji rozpraw doktorskich i habilitacyjnych, kilkanaście opinii o kandydatach do tytułów profesorskich oraz liczne recenzje książek i publikacji naukowych.

Uznaniem wartości naukowej działalności Profesora było nadanie Mu godności doktora honoris causa Dońskiego Uniwersytetu Technicznego w Rostowie nad Donem.

O ogromnym autorytecie, jaki posiada prof. B. Wojciechowicz w środowisku naukowym, świadczą liczne funkcje, jakie z wyboru piastuje w różnych organizacjach i stowarzyszeniach. Profesor m. in. jest członkiem Prezydium PAN, członkiem Prezydium Komitetu Budowy Maszyn, przewodniczącym Sekcji Eksploatacji tego Komitetu. Przez wiele kadencji pełni funkcje członka Komitetu Badań Naukowych. Był członkiem Rady Głównej Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki i członkiem Komitetu ds. Nauki i Postępu Technicznego przy Radzie Ministrów. Zasiada w wielu radach naukowych instytutów i ośrodków naukowych; w kilku z nich pełni funkcje przewodniczącego.

Nieprzeciętne zdolności organizatorskie, łatwość nawiązywania kontaktów z ludźmi, zdolność do kompromisu i wreszcie ogromny autorytet w środowisku powodowały, że powierzano profesorowi liczne obowiązki, w których zdolności te mogły się w pełni ujawnić.

Był więc prof. B. Wojciechowicz kierownikiem Katedry Eksploatacji Maszyn Rolniczych i Ciągników przekształconej następnie w Katedrę Eksploatacji i Pomiarów Maszyn (1956-70), prodziekanem Wydziału Mechanizacji Rolnictwa (1956-58), dyrektorem Instytutu Maszyn Roboczych (1970-81), prorektorem PP (1969-72). Najważniejszą wszakże funkcją prof. B. Wojciechowicz, która wpisała Go do historii Politechniki Poznańskiej, była funkcja jej Rektora (1972-81). Sposób jej pełnienia, zaangażowanie i poświęcenie

wyrażały nie tylko poczucie obowiązku i szacunek dla "Dobrej roboty", ale przede wszystkim przywiązanie do macierzystej Uczelni, której, jak twierdzi Profesor, zawdzięcza wszystkie swoje sukcesy, a także głęboka świadomość bycia kontynuatorem działalności wielu wybitnych osobowości, które przed Nim tworzyły tę Uczelnię i poprzednikami tych, którzy będą po Nim ją rozwijać. Ta właśnie świadomość swojego miejsca w historii, jest jednym spośród najsilniejszych czynników, motywujących działania prof. dr hab inż. B. Wojciechowicza.

Z ŻYCIA UCZELNI

Stypendium im. Jana Adolfa Goreckiego.

Odpowiadając na deklarację im. Jana Adolfa Goreckiego zamieszkałego od wielu lat w USA - absolwenta PWSBM i E Senat Politechniki Poznańskiej uchwałą z 26 października 1994r. wyraził zgodę na przyjęcie przez Uczelnię 10.000 USD i utworzenie funduszu stypendialnego Jego imienia

Zgodnie z wolą Fundatora, stypendia przyznawane będą studentom zdolnym, niezamożnym, zasługującym swą postawą moralną na takie wyróżnienie.

Przyznawane będą przez Kapitułę dwa razy w każdym roku akademickim począwszy od roku 1995/96 na wniosek studenta w wysokości 250 USD.

Regulamin przyznawania studentom studiów dziennych Politechniki Poznańskiej Stypendium im. Jana Adolfa Goreckiego określa, że jednorazowo Kapituła może przyznać maksymalnie pięć stypendiów.

W podziękowaniu JM Rektor Politechniki Poznańskiej nadał Fundatorowi Medal "Przodującemu Absolwentowi Uczelni".

Jednym z pięciu członków Kapituły w roku akademickim 1995/96 jest prof. dr hab. inż. Zbigniew Stein - przewodniczący Stowarzyszenia Absolwentów Politechniki Poznańskiej.

Z ŻYCIA UCZELNI

Z działalności Kół Stowarzyszenia.

Jednym z najaktywniejszych ogniw Stowarzyszenia jest Koło Nr 2 w Warszawie. Oto kilka fragmentów sprawozdania z działalności koła w latach 1991-1994.

"Zebrania Zarządu Koła odbywały się zwyczajowo - raz w miesiącu początkowo w mieszkaniu prywatnym, głównie u Kolegi Włodzimierza Ciborskiego."

"Z chwilą uzyskania przez inż. Bronisława Koszutskiego zgody na korzystanie dla naszych zebrań - sali w Ministerstwie Edukacji Narodowej - Al. Szucha 25 - stało się możliwe przekształcenie zebrań Zarządu Koła w koleżeńskie spotkanie jego członków. Od tego czasu zebrania odbywały się regularnie.

W okresie sprawozdawczym odbyło się 15 zebrań, na których omawiano między innymi możliwości działań gospodarczych a także sprawy składek oraz sprawy wpisów do Księgi Pamięci."

"W zakresie zamierzeń Koła o charakterze działalności gospodarczej - nawiązane zostały kontakty z zainteresowanymi instytucjami między innymi z Instytutem Wojskowym, a także Spółdzielnią Mieszkaniową w sprawie znacznych prac naukowo-technicznych i wykonawczych - oraz z zainteresowanymi autorami nowych rozwiązań technicznych, np. budowy Statku Pasażerskiego spacerowo-kawiarnianego, czy też prac organizacyjnych w dziedzinie współpracy naukowo technicznej dla zagadnień ochrony środowiska i inne".

"Na szczególną uwagę zasługuje zamiar ustanowienia DNIA ABSOLWENTA POLITECHNIKI POZNAŃSKIEJ, a także wydawania pisma poświęconego sprawom Stowarzyszenia - jego roli i znaczenia w stanie inżynierów w Polsce".

"Propozycja "DNIA ABSOLWENTA PP" dotyczyła corocznego Zjazdu Delegatów Kół Terenowych Stowarzyszenia do Poznania w przeddzień inauguracji Roku Akademickiego".

"Kontakty koleżeńskie i kontakty z naszą Alma Mater stanowią istotną treść satysfakcjonującej nas działalności.

Jesteśmy przekonani, że spotkania z koleżeństwem, wychowankami tej samej Poznańskiej Uczelni, na przestrzeni nawet kilku dziesiątek bo nawet 65 lat - stanowi cel naszej wspólności stanu inżynierskiego, sprzyjający wiązaniu przyjaźni, wspieraniu działania, przenoszeniu doświadczeń - krzepiących więzi przyjaźni kilku pokoleń absolwentów POZNAŃSKIEJ MACIERZY.

Działalność Stowarzyszenia pragniemy realizować na różnych płaszczyznach - po myśl inicjatywy i woli Koleżanek i Kolegów - Was Wszystkich".

Z ŻYCIA UCZELNI**Informacja bieżąca**

Kierunki studiów dziennych prowadzonych w Politechnice Poznańskiej w roku akademickim 1995/96 .

I. Studia magisterskie

1. ARCHITEKTURA I URBANISTYKA
2. AUTOMATYKA I ROBOTYKA
3. BUDOWNICTWO
4. ELEKTRONIKA I TELEKOMUNIKACJA
5. ELEKTROTECHNIKA
6. FIZYKA TECHNICZNA
7. INFORMATYKA
8. INŻYNIERIA MATERIAŁOWA
9. INŻYNIERIA ŚRODOWISKA
10. MATEMATYKA

11. MECHANIKA I BUDOWA MASZYN

12. OCHRONA ŚRODOWISKA

13. TECHNOLOGIA CHEMICZNA

14. TRANSPORT

15. ZARZĄDZANIE I MARKETING

II. Studia zawodowe

1. BUDOWNICTWO

2. INFORMATYKA

3. OCHRONA ŚRODOWISKA

4. ZARZĄDZANIE I MARKETING

Adres:

Stowarzyszenie Absolwentów
Politechniki Poznańskiej

61-542 Poznań, Pl. M.Skłodowskiej-Curie 5

Sekretariat: tel.(0-61) 313-202